

др **Марко РАЈЧЕВИЋ**
редовни професор Правног факултета Универзитета у Бањој Луци

РЕГИСТРАЦИЈА ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКТА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Резиме

У овом раду приказан је основни садржај Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској. Указано је на новине које је овај пројекат донио, посебно са аспеката увођења једношланиерској система регистрације, а то је, уз коришћење информационах технолоија, значајно скратило вријеме потребно за окончање регистрационе процедуре. Измјенама и допунaма Закона о привредним друштвима уједно је, уз мање прошкове, поједноставиљено оснивање друштва са отраниченом одговорношћу, што је утицало на побољшање инвестиционе климе у Републици Српској.

Кључне речи: регистрација, пословни субјекти, регистрарски суд.

I Уводне напомене

Од 1. јануара 2013. године на снагу је ступио Закон о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској.¹ Његовим ступањем на снагу престао је да важи Закон о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској који је донесен 2005. године,² а који је у суштини детаљно разрадио основна начела и процедуре регистрације пословних

1 Службени гласник Републике Српске, бр. 67/13.

2 Службени гласник Републике Српске, бр. 42/05, 118/09 и 102/12.

субјеката који су утврђени Оквирним Законом о регистрацији пословних субјеката у Босни и Херцеговини.³ Нови Закон о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској (у даљем тексту и Закон) производ је настојања и политичке акције да се пословни миље у Републици Српској унаприједи, и то, у првом реду, на плану покретања нових пословних активности оснивањем привредних друштава, нарочито друштва с ограниченом одговорношћу као најприкладнијом правном формом. У том циљу су извршене анализе регистрације пословања, те је утврђено да је Република Српска на зачељу по питању броја дана, потребних процедура и трошкова почетка пословања, а у односу на државе непосредног окружења. Због тога је Влада Републике Српске донијела Одлуку о провођењу процеса процјене утицаја прописа на пословно окружење, те формирала Радну групу за процес реформе у области регистрације пословања у Републици Српској са мандатом да предложи рјешење за поједностављење тог процеса. Од предложене четири опције прихваћена је она која ће довести до поједностављења процедура и смањења трошкова регистрације у оквиру надлежности постојећих институција уз формирање институције, тзв. једношалтерског система, који ће служити за пријем захтјева, прибављање потребне документације по службеној дужности и координацију између надлежних институција, те издавање рјешења. С тим у вези треба рећи да је као опција разматрана и она по којој би реформа била базирана на измијештању процеса регистрације из окружних привредних судова у Агенцију за привредне регистре, односно претварање процеса регистрације из судског у административни поступак, слично рјешењу које је прихваћено и у Републици Србији. Анализирани су предности и мане тих система регистрације и одлучено је да се задржи судски регистар због његове боље контролне и заштитне функције, на уштрб његове ефикасности, о којој је ипак вођено рачуна, јер су рокови регистрације морали бити скраћени, што је и био један од постулата реформе регистрације.

У овом раду даћемо приказ новина које доноси нови законски пропис у погледу органа регистрације, предмета регистрације и врсте уписа, начела и поступка регистрације, одлука регистарског суда и правних средстава, поступка брисања из регистра те коментарисати нека од датих рјешења.

II Органи регистрације

Закон је, као што је претходно и напоменуто, задржао систем судске регистрације пословних субјеката, што значи да суд води поступак уписа као ванпарнични, при чему је овлашћен да утврђује материјалну

3 Службени листи Босне и Херцеговине, бр. 42/04.

истинитост података који се уписују у регистар и слободно цијени до-казе који су му поднијети.

Регистарски суд, који је стварно надлежан за послове регистрације, је окружни привредни суд, чије су надлежности одређене Законом о судовима Републике Српске.⁴ Таквих судова има пет и своја сједишта имају у Бањој Луци, Добоју, Бијељини, Источном Сарајеву и Требињу, а другостепени суд је Виши привредни суд сједиштем у Бањој Луци. Надлежни регистарски суд је суд надлежан за упис у регистар субјеката који се одређује према сједишту субјеката уписа. Регистар пословних субјеката дефинисан је као књига која у себи садржи податке и исправе о пословним субјектима који се региструју у складу са одредбама Закона, а формира се за територију Републике Српске и састоји се од главне књиге и збирке исправа регистра.⁵

Главна књига регистра је јавни дио регистра који садржи актуелне податке и податке о претходним уписима о субјектима уписа прописаним Законом и води се у електронском и штампаном облику. Збирка исправа регистра је дио регистра који садржи исправе на основу којих је извршен упис података о субјектима уписа у главну књигу, те друге доказе достављене и састављене у поступку уписа у регистар, као и одлуке донесене у поступку уписа у регистар и води се у електронском и штампаном облику.

Процедура оснивања по Закону скраћује се и чини ефикаснијим увођењем тзв. једношалтерског система пружања услуге. Овај систем дефинише се као пружање услуге једношалтерског система подносиоцима пријаве у поступку регистрације код надлежног регистарског суда и у поступку добијања јединственог идентификационог броја код Управе за индиректно опорезивање, а које обавља Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге⁶ (скраћено позната као АПИФ).

Улога Агенција је да у процесу регистрације буде једна врста посредника између учесника у поступку регистрације, односно подносиоца пријаве и регистарског суда те осталих органа који су индиректно везани за поступак регистрације, као што су Управа за индиректно опорезивање, Пореска управа и Републички завод за статистику. Својим дјеловањем и овлашћењима датим Законом има улогу да убрза процес регистрације, посебно зато што успоставља јединствену базу података пословних субјеката који подлијежу судској регистрацији.⁷

4 Службени гласник Републике Српске, бр. 37/12.

5 Члан 2 ст. 1 тач. а Закона каже да се књига формира на територији Републике Српске, што је очита грешка, јер треба да стоји да се формира за територију Републике Српске.

6 Члан 2 ст. 1 тач. г Закона.

7 Члан 88 Закона. У Словенији и Хрватској процес регистрације се такође обавља уз посредовање тзв. „брзих сервиса“, с тим да процес регистрације почиње у нотар-

III Предмет регистрације

У регистар се обавезно уписују сви облици привредних друштава по одредбама Закона о привредним друштвима,⁸ као и други субјекти прописани посебним законом, као што је нпр. случај са јавним предузећима, банкама и осигуравајућим организацијама.

Треба напоменути да доношење Закона о регистрацији пословних субјеката није једина посљедица намјере да се пословни миље у Републици Српској унаприједи. У том смислу је и Закон о привредним друштвима доживио одређене измјене и допуне. Тако је одређено да се оснивачки акт привредних друштава нотарски обрађује, осим оснивачких акта једночланог друштва са ограниченом одговорношћу, за које друштво је смањен новчани дио основног капитала на једну конвертибилну марку.⁹ Према томе, оваквим измјенама услова оснивања, стимулише се оснивање друштва са ограниченом одговорношћу као најпогодније правне форме за отпочињање властитог бизниса физичких лица.¹⁰

У регистар се уписује: оснивање, повезивање и брисање субјекта уписа;¹¹ оснивање, брисање дијела субјекта уписа; све статусне промјене укључујући промјене организовања субјекта; подаци о повезаним друштвима; подаци о субјекту уписа који су од значаја за правни промет и њихова измјена; подаци у вези са престанком стечајним, односно ликвидационим поступком; подаци о покретању поступка брисања субјекта регистрације, као и други подаци утврђени Законом или другим законом. У регистар се такође уписује забрана обављања дјелатности и уписа других чињеница на основу правоснажне одлуке надлежног органа, изречене привремене мјере, односно забиљежбе о одлукама донесеним у складу са другим прописима.¹²

ским канцеларијама, јер нотари сачињавају регистарске пријаве и електронски их достављају било „брзом сервису“ или суду.

8 Службени тласник РС, бр. 127/08, 58/09 и 100/11.

9 Члан 2 ст. 1 и члан 4 Закона о измјенама и допунама Закона о привредним друштвима, Службени тласник РС, бр. 67/13.

10 Било је доста приговора на рјешење по којем се оснивачки акт једночланог друштва са ограниченом одговорношћу нотарски не обрађује, јер то по мишљењу критичара угрожава правну сигурност.

11 По члану 2 ст. 1 тач. е Закона субјект уписа је пословни субјект, односно правно лице чији је упис обавезан према Закону, а то су привредна друштва и друга правна лица основана са циљем обављања привредне дјелатности, јавно предузеће, јавна установа, задруга или задружни савез и друго правно лице које се оснива са циљем остваривања профита.

12 Члан 5 ст. 1 тач. 2 Закона.

IV Начело поступка регистрације

Законом су одређена начела на којима се заснива поступак регистрације.¹³

По начелу обавезности сви пословни субјекти дефинисани Законом и другим посебним законима Републике Српске обавезни су се, прије започињања пословне дјелатности регистровати код надлежног регистарског суда. Ово начело логична је последица чињенице да се регистрацијом стиче признање правног поретка и да од тог момента ти пословни субјекти стичу правни субјективитет.

По начелу законитости, поступак регистрације утврђен је законом.

Начело економичности одређује да се поступак регистрације увида у регистар и издавање извода из регистра, обавља без одлагања и уз што мање трошкове.

Регистарски обрасци имају обавезну писану форму чији је садржај утврђен посебним правилником, у складу са законом, а то је одраз начела формалности.

По начелу приоритета надлежни регистарски суд дужан је поступати по појединим пријавама према редослиједу њиховог пријема. Начело *prior tempore potior iure* примјењује се у свим регистарским стварима, наравно ако су испуњене све претпоставке које се траже за конкретан упис.

Начело конститутивности значи да у тренутку уписа у регистар чињенице које се односе на субјект уписа постају правне, односно у моменту уписа у регистар се конституишу одређена права и дјеловање регистрације према трећим лицима. Треба примјетити да је овакав став законодавца одступање од традиционалне подјеле уписа, са аспекта њиховог правног дејства, на конститутивне и декларативне, која је својствена континенталним правима. Нема сумње да су уписи оснивања, статусних промјена, промјена правне форме и престанка привредних субјеката конститутивни, али да то нису и остали уписи јер се њима трећа лица само обавјештавају о настанку, преносу или промјени одређених чињеница које су релевантне за правни промет. У пракси је било познатих случајева са уписом промјене лица овлашћеног за заступање друштва, јер се без обзира на чињеницу што су овлашћења таквог лица одлуком органа друштва престала, сматрало, по ставу појединих судова, да он нема заступничка овлашћења све док се не упише у судски регистар због конститутивног дејства уписа. Отуда се слажемо са ставом да је у питању погрешно схватање значења

13 Члан 3 Закона.

конститутивности уписа, које се изједначава са дејством регистрације према трећим лицима.¹⁴

Подаци из регистра су, по начелу јавности, доступни свим заинтересованим лицима, без доказивања правног интереса, у складу са посебним прописима који регулишу заштиту личних података. На овом начелу заснива се и функција регистра да служи свим учесницима у правном промету како би се упознали с чињеницама о лицима уписаним у том регистру са којима улазе или имају намјеру да уђу у пословноправне односе. Тако се омогућава заштита трећих лица у правном промету који су поклонили повјерење ономе што је као податак уписано у судски регистар.

V Поступак регистрације

Поступак регистрације¹⁵ покреће се подношењем пријаве Агенцији или њеним организационим јединицама, без обзира на сједиште субјекта уписа. Пријава се подноси на прописаном обрасцу и уз њу се прилажу прописани документи у оригиналу, овјереном препису или овјереној фото-копији. Пријава се подноси Агенцији непосредно, поштом или електронским путем. Потписивање електронске пријаве и документа, као и овјера електронских докумената, врши се у складу са прописима којима се уређује електронски потпис и електронски документ.¹⁶ Агенција ће пријаву са електронском документацијом непосредно у писаном облику и електронским путем одмах доставити надлежном регистарском суду на одлучивање. Прије достављања пријаве суду, Агенција ће имати обавезу да од надлежног пореског органа прибави јединствени идентификациони број (ЈИБ) за субјекте уписа, а надлежни порески орган ће по пријему пријаве доставити Агенцији ЈИБ или ће је обавјестити о разлозима неиздавања. Законом се скраћује пријашњи рок од пет дана на рок од два дана за поступање суда по пријави, тј. у том року суд ће морати испитати и утврдити да ли су испуњени услови за упис у суд-

14 Види: Д. М. Бајаловић, *Право привредних друштва*, Источно Сарајево, 2011, стр. 100.

15 Чланови 6 до 19 Закона.

16 Електронско пословање је специфично, између осталог, и због електронског потписа као метода потврде аутентичности уговорних страна, изјаве воље и интегритета електронског документа. У правни систем Републике Српске уведен је Закон о електронском потпису 2008. године (*Службени гласник Републике Српске*, бр. 59/08), по коме постоје два типа е-потписа, и то: „електронски потпис“ који служи за идентификацију потписника и аутентичност потписника документа, те „квалификовани електронски потпис“ који поуздано гарантује идентитет потписника и који настаје коришћењем средстава којима корисник може самостално да управља и која су само под његовим надзором.

ски регистар и у истом року донијети одлуку о упису у судски регистар, ако су уз пријаву достављене потребне исправе за упис у судски регистар. У поступку испитивања пријаве суд ће испитати да ли су за упис испуњени формални и материјални услови. Надлежни регистарски суд провјериће и да ли су уз пријаву за регистрацију поднесене потребне регистарске исправе, те да ли су оне у складу са законом или посебним прописима Републике Српске којима се уређује оснивање, организација и пословање појединачних пословних субјеката. Ако су испуњени тражени услови суд ће донети рјешење (које садржи матични број (МБ) и ЈИБ)), којим одобрава регистрацију и упис у регистар, а у супротном суд ће пријаву одбацити.

Кад регистарски суд посумња у истинитост акта којим се доказује чињеница која је предмет уписа или у законитост поступка по коме је акт донесен, или у законитост радње која је предмет уписа, одржаће рочиште за расправу на коју ће позвати подносиоца пријаве и лица којима би могле бити познате спорне околности те донијети одлуку у складу са Законом или другим посебним законима. Исто тако, кад суд посумња у постојање неке чињенице од које зависи да ли је захтјев за упис у регистар у сагласности са Законом или другим законима, а сам није овлашћен да утврђује постојање те чињенице, наложиће подносиоцу пријаве да од надлежног органа или друге институције прибави одговарајућу исправу у одређеном року.

Надлежни регистарски суд ће о радњама које је у вези наведених ситуација предузео електронским путем обавијестити Агенцију. Исто тако, суд ће одлуке које је донио у поступку регистрације доставити подносиоцу пријаве¹⁷ путем Агенције, која ће, како каже Закон, одмах и без одлагања, те одлуке доставити подносиоцу пријаве поштујући правила о достављању.

Све одлуке регистарских судова донесене у поступку регистрације морају се објавити на интернет страници Агенције, а подаци уписани у регистар објављују се са доношењем рјешења о регистрацији.

Закон се у дијелу који регулише поступак суда по пријави посебно бави питањем поступања суда у ситуацији када се пријављује за упис фирма која је подударна са већ регистрованом фирмом, одређујући забрану уписа исте или сличне фирме пословних субјеката који обављају исту или сличну дјелатност.¹⁸ У случају потпуне подудар-

17 Подносилац пријаве је учесник у поступку регистрације који је покренуо поступак регистрације, односно лице које је потписало регистарску пријаву, односно приједлог, а односи се на оснивача, који подноси пријаву, односно лице овлашћено оснивачким актом или генералном, односно специјалном пуномоћи издатом у складу са Законом о упису у регистар (члан 2 ст. 1).

18 Члан 12 Закона.

ности пријављене фирме, са већ регистрованој фирмом, регистарски суд ће писмено упозорити подносиоца пријаве на постојање идентичне фирме, што представља сметњу за регистрацију. Тада ће суд закључком тражити од подносиоца пријаве да у року од три дана измијени назив пријављене фирме, па уколико тако не поступи, одбиће пријаву за упис у регистар. Да до оваквих ситуација не би долазило, регистарски суд има обавезу да, прије подношења пријаве, а на захтјев заинтересованог лица, истом омогући провјеру искључивости одабране фирме, односно фирме коју субјект уписа има намјеру пријавити за регистрацију.

VI Одлуке регистарског суда и правна дејства

Посебни дио Закона посвећен је одлукама суда у поступку уписа у регистар,¹⁹ као и правним средствима која се могу користити против њих.²⁰

У поступку уписа у регистар суд одлучује рјешењем или закључком. Рјешењем се одлучује о захтјеву за упис оснивања и свих промјена података од значаја за правни промет, а закључком о питањима која се односе на управљање поступком. О захтјеву за упис одлучује судија појединац, а у другом степену вијеће састављено од тројице судија.

Рјешење по захтјеву за упис суд доноси, по правилу, без одржавања рочишта, у року од два дана од дана уредно запримљене пријаве. Међутим, суд може заказати рочиште ако оцијени да је то неопходно због изјашњења или утврђивања одлучујућих чињеница. Суд може и изван рочишта саслушати учесника у поступку и друго лице кад нађе да је то потребно ради уноса исправних података у регистар.

Садржај рјешења (и закључка) прописан је, а рјешење се издаје на обрасцу који садржи основне податке о субјекту уписа. Подносилац пријаве може повући пријаву за упис до дана доношења правоснажног рјешења, а повлачењем пријаве обуставља се поступак.

У поступку за упис није дозвољено враћање у пређашње стање нити је против правоснажног рјешења о упису допуштена ревизија и понављање поступка.

Против рјешења о упису заинтересовано лице може изјавити жалбу надлежном другостепеном суду,²¹ у року од осам дана од дана пријема првостепене одлуке, о чему суд мора обавијестити Агенцију. Право на жалбу има субјект уписа и лице које за то има правни ин-

19 Члан 61–65 Закона.

20 Члан 66–73 Закона.

21 То је Виши привредни суд.

терес. Лице које сматра да су му рјешењем повријеђена права и на закону засновани интереси, а није му достављен препис рјешења, жалбу може поднијети у року од петнаест дана од дана објаве рјешења о упису на интернет страници Агенције, а најкасније у року од шездесет дана од дана објављивања уписа у „Службеном гласнику Републике Српске“. Против закључења жалба није допуштена.

Поводом поднијете жалбе суд може захтјев за упис рјешити другачије у случају кад утврди да је жалба основана, а није неопходно проводити допунски поступак, и ако се тиме не вријеђају права других лица заснована на побијаном рјешењу. Суд ће жалбу која је неблаговремена, непотпуна и недопуштена одбацити. Ако надлежни регистарски суд не поступи на претходно наведене начине, дужан је да, у року од три дана, жалбу са списом достави другостепеном суду на одлучивање.

Рјешавајући по жалби, другостепени суд жалбу може одбацити, одбити, уважити или преиначити рјешење регистарског суда. Рјешење по жалби мора се донијети у року од тридесет дана. Кад другостепени суд укине рјешење регистарског суда, регистарски суд ће донијети ново рјешење, а одлуку донесену по жалби првостепени суд ће електронским путем прослиједити Агенцији ради уписа.

Регистровани пословни субјект путем Агенције пријављује надлежном регистарском суду све измјене података од значаја за правни промет у року од тридесет дана од дана настанка тих промјена. Сматра се да је измјена настала даном правоснажности одлуке о измјени. У случају престанка субјекта уписа, у регистар се, поред постојећих података, уносе и подаци да је субјект уписа у поступку стечаја или ликвидације.

VII Поступак брисања из регистра

Поступак брисања неоснованог коначног уписа посебно је прописан Законом.²²

За брисање из регистра надлежан је суд уписа, а захтјев за брисање неоснованог коначног уписа може поднијети лице које за то има правни интерес. Захтјев се мора поднијети у року од петнаест дана од дана објаве рјешења о упису на интернет страници Агенције, а најкасније у року од шездесет дана од дана објављивања уписа у „Службеном гласнику Републике Српске“. Суд ће, по службеној дужности или по захтјеву лица које има правни интерес, брисати неосновани упис у случају да у поступку утврди да је упис извршен без подношења прописане исправе, да су након доношења рјешења о упису прописани други услови

22 Чланови 73 до 79 Закона.

за регистрацију пословних субјеката, а пословни субјект је пропустио ускладити исте у прописаном року, те у другим случајевима у којима је по закону упис био недопуштен или је то накнадно постао. Суд и заинтересовано лице могу покренути поступак за брисање неоснованог уписа најкасније у року од године дана од дана доношења рјешења којим је извршен неоснован упис.

Суд ће, по службеној дужности или по захтјеву заинтересованог лица, обавијестити субјект уписа и Агенцију о покренутом поступку брисања, односно о поднесеном захтјеву, уз позив пословном субјекту да се у одређеном року изјасни о захтјеву и/или достави неопходне исправе. Суд ће заказати рочиште ради утврђивања одлучујућих чињеница на које се позива субјект уписа чије се брисање тражи и подносиоца захтјева за брисање уписа. Кад утврди чињенице, суд доноси рјешење о брисању коначног уписа, односно одбијању захтјева за брисање или о обустављању поступка. Неосновани упис брише се по правоснажности рјешења и о брисању донесеном у овом поступку, електронским путем, обавијестиће се Агенција.

Законом је прописан и поступак брисања субјекта уписа по захтјеву посебне категорије подносилаца захтјева у које спадају: министарство унутрашњих послова, управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине и пореска управа Републике Српске. Ови подносиоци могу покренути поступак брисања уписа: ако су лажне исправе, односно лажне информације коришћене за упис, ако су лажне исправе, односно лажне информације коришћене за продужење регистрације, ако постоји порески односно царински дуг неког од оснивача субјекта уписа, а послови субјект– дужник је већ брисан из регистра и ако се субјект регистрације користи или је коришћен за организовани криминал. Након проведене процедуре, правоснажно рјешење о брисању уписа објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“ и на огласној табли суда. У случају брисања неоснованог коначног уписа, којим је извршен упис оснивања пословног субјекта, регистар садржи списак брисаних субјеката уписа, а оснивач брисаног субјекта уписа не може пријавити за регистрацију нови субјект уписа све док постоје околности које су представљале разлог за брисање, односно посљедице одлука надлежног органа које су претходиле брисању субјекта уписа.

Намјера законодавца да посебно регулише поступак брисања по захтјеву тачно одређених категорија подносилаца захтјева је јасна, јер је очигледно да се на тај начин желе предупредити противзаконите радње оснивача привредних субјеката, али, како је исправно примјеђено, поступак брисања субјекта уписа из судског регистра може се спровести тек пошто се прије тога спроведе поступак стечаја или ликвидације, с обзиром да су то једини начини престанка пословних субјеката. У противном

би имовински односи иза брисаног субјекта остали нерашчишћени, што ће рећи да је наведени поступак могућ једино онда када субјект у питању није пословао нити има имовине.²³

Сви субјекти уписа, без обзира на облик организовања, који не ускладе облик организовања, као и опште акте у складу са одредбама Закона о привредним друштвима и другим посебним прописима у роковима одређеним законом, брисаће се из регистра наконведеног поступка ликвидације који се за такве субјекте спроводи по поступку који је регулисан Законом.²⁴

Закон, у складу са принципом јавности, регулише и начин његове операционализације.²⁵

VIII Закључак

Доношење новог Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској израз је жеље законодавца да се пословна клима унаприједи тиме што ће се инвеститорима, како домаћим тако и страним, олакшати позиција у ситуацији кад намјеравају отпочети пословну активност оснивањем неког од пословних субјеката, при чему се нарочито стимулише оснивање друштва са ограниченом одговорношћу. Законом су процедуре оснивања убрзане и поједностављене, а измјеном одговарајућих прописа смањени су и трошкови оснивања. Прва искуства примјене нових и ревидираних прописа говоре у прилог онога што се и хтјело постићи, јер је повећан интерес за оснивање, посебно друштва са ограниченом одговорношћу. Међутим, иако су обављене активности на плану доношења нових и ревизији постојећих прописа постигле одређене резултате, не може се рећи да је то довољно и да се на томе треба стати. Побољшање инвестиционе климе захтијева даље активности посебно оне које би биле усмјерене на реформу администрације, радног и пореског законодавства, за шта је потребно остварити политички концензус како у оквиру Републике Српске тако и на нивоу Босне и Херцеговине. Наравно, за такве помаке потребно је још додатног ентузијазма, напора и времена, али до тога мора доћи, прије или касније, уколико се жели економски напредак.

23 Д. М. Бајаловић, *нав. дело*, стр. 99.

24 Чланови 80 до 85 Закона.

25 Чланови 85 до 88 Закона.

Marko RAJČEVIĆ, PhD
Professor at the Faculty of Law University of Banja Luka

REGISTRATION OF BUSINESS SUBJECTS IN REPUBLIC OF SRPSKA

In this paper we have shown basic concept of the new Law on registration of business subjects in Republic of Srpska. We presented new concepts that were adopted by this law, especially from the point of one-stop-shop system which, with the use of information and communication technologies, significantly reduced the time that was needed for the conclusion of this procedure. Together with the amendments of Company Law, simplified registration process with fewer expenses had a profound impact on improvement of investment climate in Republic of Srpska.

Key words: registration, business subjects, registration court.